

Den historiske rute 1

Velkommen på den historiske rute, hvor vi på 14 informationstavler beskriver stedets historie fra dengang folkestyret fik sit gennembrud i Danmark.

Ruten, der er på ca. 2 km, er afmærket med en rød retningspile.

God fornøjelse.

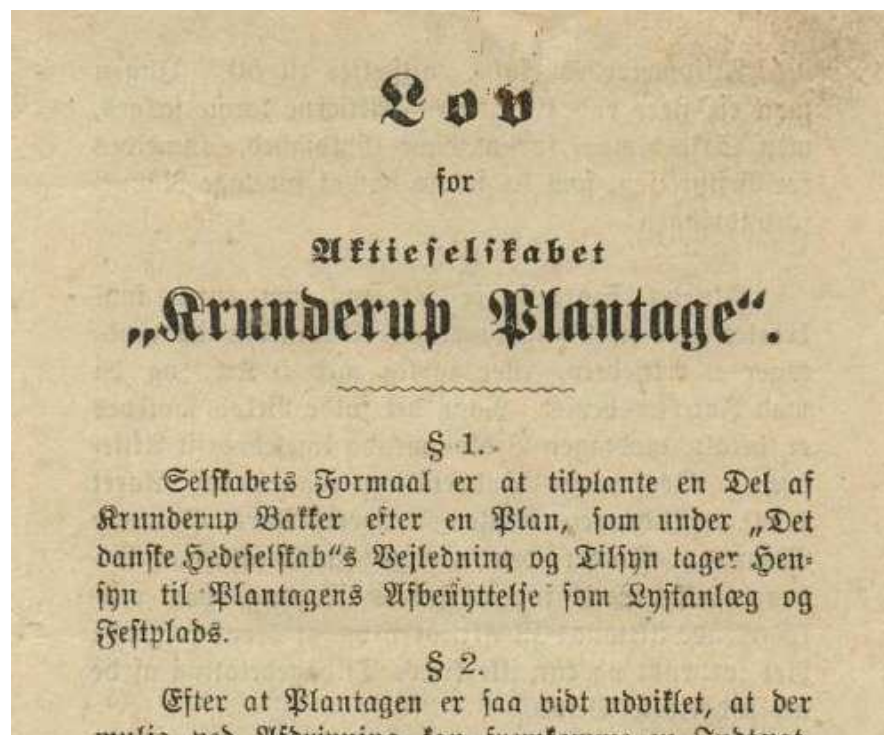
Mindestenens indskrift lyder:

SLÆGTENS TAK FOR FÆDRES VIRKE 1879 – 1929.

Stenen blev rejst den 10. juni 1929 af skovens ejerkreds på 50 årsdagen for beslutningen om, at stedet her skulle tilplantes.

Stenens afsløring.

Ved afsløringen af mindestenen var der samlet omkring 1000 mennesker, og et af festens højdepunkter var, da mødedeltagerne "i procession og med musik i spidsen vandrede af sted til afsløringen".

Blandt talerne var i øvrigt den forhenværende regeringschef I. C. Christensen samt en af de lokale foregangsmænd, revisor Niels Bendtsen, Holstebro, tidligere gårdejer i Naur, som i sin tale sluttede af med et ønske om, "at kommende Slægter fremdeles ville værne, pleje og udvikle det, som i de forløbne 50 aar var øvet i kulturel henseende".

Tilbage i tiden var bakkerne lyngklædte og blev antageligt afgræsset af kreaturer og får tilhørende områdets bønder.

Tilplantning af bakkerne.

Ideen med at tilplante stedet opstod i forbindelse med et grundlovsmøde i 1878, og der var ikke langt fra ord til handling, for – som det stod at læse i Holstebro Dagblad - der "blev paa Stedet iværksat en indsamling. Hvor meget der indkom ved denne Indsamling, foreligger der ikke Regnskab for, men man blev enige om at nedsætte et Udvalg til at fremme Sagen".

Dette udvalg skulle købe de nødvendige arealer og forberede dannelsen af et aktieselskab, og den 10. juni 1879 blev der stiftet et selskab med en aktiekapital på 50 aktier af 50 kr. Som det kan ses, hed selskabet dengang "Aktieselskabet Krunderup Plantage".

Da man ikke havde megen forstand på skovrejsning, var en af bestyrelsens første handlinger at tage kontakt til Det danske Hedeselskab for at søge råd og vejledning.

Hedeselskabet var blevet stiftet i 1866 af bl.a. Enrico Mylius Dalgas, som var dansk officer og vejingeniør og selskabets første direktør. Det var i de år, hvor man forsøgte at gøre nytte af de store hedearealer i Midt- og Vestjylland ved opdyrkning og tilplantning.

De første træer, der blev plantet i Sir Lyngbjerg, var nåletræer, men også løvtræer kom til at præge

skoven. I forhandlingsprotokollen fra generalforsamlingen hos gæstgiver Lørup i Holstebro den 15. december 1900 står der således, at "det overdrages Bestyrelsen at plante Bøg omkring Frederik den Syvendes Mindestøtte i Vinteren 1901".

I dag er ca. en tredjedel af skoven, som er på godt 20 ha, bevokset med bøg.

Formålet med plantagen:

I vedtægterne, som fortsat er gældende, stod der i § 1 – formålsparagraffen – at skoven skal tilplantes efter en plan, "der tager Hensyn til Plantagens Afbenyttelse som Lystanlæg og Festsplads"

Skovens ejerkreds har derfor gennem tiderne lagt vægt på, at plantagen skal være et åbent attraktivt naturområde, hvor skovens besøgende bl.a. kan nyde udsigten fra udsigtstårnet og den righoldige natur.

Skovens ejerkreds har derfor gennem tiderne lagt vægt på, at plantagen skal være et åbent attraktivt naturområde, hvor skovens besøgende bl.a. kan nyde udsigten fra udsigtstårnet og den righoldige natur, samtidig med at stedets særegne natur og kulturarv bevares.

Indtægterne ved skovens drift går udelukkende til pasning og pleje af skoven. I vedtægternes § 2 står der således: "Efter at Plantagen er saa udviklet, at der mulig ved Afdrivning kan fremkomme en Indtægt, da skal denne stedse, naar dette er fornødent, anvendes til Anlæggets fortsatte fornuftsmæssige Behandling, og kun, naar der herefter bliver et muligt Overskud, maa dette fordeles som Aktieudbytte".

Men overskud ved skovdriften har der ikke været meget af – tværtimod. Siden 1879 har selskabet kun udbetalt udbytte én gang – det var i regnskabsåret 1955/56, hvor aktionærerne blev "foryldt" med 100 kr. pr. aktie.

Da man gennem årene i folkemunde kaldte skoven for "Sir Lyngbjerg Plantage", blev dette i 1904 i forbindelse med den nye navnelov selskabets officielle navn.

Spørgsmål 1:

Hvad hed de arealer, som bønderne i sin tid benyttede til græsningsareal for bl.a. deres kreaturer, og som lå et stykke fra gårdene på de ringeste og mest stenede jorder i lighed med de dengang lyngklædte bakker i Sir Lyngbjerg?

A: Bymark,

B: Ødemark

C: Overdrev

Svaret finder du på næste informationstavle

